

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

01 жовтня 2020 р.

Київ

№ 616-р

Про визнання підтримки суб'єктів господарювання, зазначеної у повідомленні, такою, що є допустимою для конкуренції державною допомогою відповідно до Закону

Антимонопольний комітет України (далі – Комітет), розглянувши подання Департаменту моніторингу і контролю державної допомоги від 30.09.2020 № 500-01/386-п та повідомлення про державну допомогу Закарпатської обласної ради, яке надійшло на Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 39519 (вх. № 1621 – ПДД/3 від 13.07.2020), яке було подано на виконання статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та за формою, що передбачена додатком 1 до Порядку подання та оформлення повідомлення про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04.03.2016 № 2-рп та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04.04.2016 за № 501/28631, зі змінами, затвердженими розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13.09.2018 № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.11.2018 за № 1337/32789,

ВСТАНОВИВ:

1. ПОРЯДОК ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДТРИМКУ

- (1) На Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 39519 (вх. № 1621 – ПДД/3 від 13.07.2020) Закарпатською обласною радою відповідно до статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» було подано повідомлення про внесення змін до умов чинної державної допомоги.
- (2) Антимонопольним комітетом України листом від 22.07.2020 № 500-29/08-10304 залишено Повідомлення без руху та запитано додаткову інформацію. Закарпатська міська рада надала додаткову інформацію, яка надійшла на Портал державної допомоги за реєстраційним номером у базі даних 41727 (вх. № 1680-ПДД/3 від 13.08.2020).
- (3) Закарпатським обласним комунальним підприємством «Міжнародний аеропорт Ужгород» надано додаткову інформацію листами від 30.06.2020 № 30801-15 (вх. № 8-08/8879 від 09.07.2020), від 07.08.2020 № 389/01-15 (вх. № 1685-ПДД/4 від 13.08.2020), від 03.09.2020 № 438/01-15 (вх. № 8-01/11536 від 08.09.2020) та від 08.09.2020 № 453/01-15 (вх. № 8-01/11640 від 10.09.2020).

2. ВІДОМОСТІ ТА ІНФОРМАЦІЯ ВІД НАДАВАЧА ПІДТРИМКИ

2.1. Надавач підтримки

- (4) Закарпатська обласна рада (88008, м. Ужгород, Закарпатська обл., пл. Народна, 4, ідентифікаційний код юридичної особи 25435963).

2.2. Отримувач підтримки

- (5) Закарпатське обласне комунальне підприємство «Міжнародний аеропорт Ужгород» (далі – ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород», Підприємство) (88004, м. Ужгород, Закарпатська обл., вул. Собранецька, 145, ідентифікаційний код юридичної особи 31315735).

2.3. Мета (ціль) підтримки

- (6) Метою підтримки є:
- продовження діяльності та підвищення ефективності функціонування ЗОКП «Міжнародний аеропорт «Ужгород»;
 - дотримання вимог сертифікаційної придатності аеропорту та його служб;
 - підтримання в належному стані матеріально-технічної бази Підприємства;
 - створення позитивного іміджу аеропорту для авіакомпаній за рахунок високого рівня обслуговування літаків, чіткої та кваліфікованої роботи всіх служб Підприємства;
 - збільшення обсягів авіаційних перевезень та розширення географії маршрутів;
 - розширення сфери надання послуг із непрофільної діяльності;
 - створення умов для інвестиційної привабливості Підприємства.

2.4. Очікуваний результат

- (7) ЗОКП «Міжнародний аеропорт «Ужгород» потребує покращення інфраструктури, підвищення техніко-економічних показників Підприємства, зокрема:
- збільшення авіаційного пасажиропотоку за рахунок реконструкції та модернізації аеродрому;
 - забезпечення інвестиційної привабливості регіону;
 - збільшення попиту на авіаперевезення;
 - забезпечення можливості та привабливості для лоу-кост перевезень;
 - збільшення авіаційної активності;
 - поліпшення показників авіаційної безпеки;
 - забезпечення належного обслуговування пасажирів та аеровокзалу;
 - збільшення привабливості ЗОКП «Міжнародний аеропорт «Ужгород»;
 - розвиток міжнародних та внутрішніх авіаперевезень пасажирів та вантажів.

2.5. Підстава для надання підтримки

- (8) Повітряний кодекс України.
- (9) Рішення Закарпатської обласної ради № 1532 від 26.09.2019 «Про збільшення статутного капіталу Закарпатського обласного комунального підприємства «Міжнародний аеропорт «Ужгород».

- (10) Рішення Закарпатської обласної ради від 26.09.2019 № 1529 «Про внесення змін до Програми підвищення ефективності функціонування Закарпатського обласного комунального підприємства «Міжнародний аеропорт «Ужгород» на 2017 – 2020 роки».
- (11) Рішення Закарпатської обласної ради від 20.12.2019 № 1649 «Про внесення змін до Програми підвищення ефективності функціонування Закарпатського обласного комунального підприємства «Міжнародний аеропорт «Ужгород» на 2017 – 2020 роки».

2.6. Форма підтримки

- (12) Внесок у статутний капітал Підприємства на поповнення обігових коштів із дозволом на використання як поточних так і капітальних видатків.

2.7. Обсяг підтримки

- (13) Загальний обсяг підтримки – 6 329 000 грн.

2.8. Тривалість підтримки

- (14) З 01.01.2020 по 31.12.2020.

2.9. Рішення Комітету про допустимість державної допомоги, необхідність подання повідомлення про внесення змін

- (15) Рішенням Комітету від 24.12.2019 № 843-р встановлено, що:
- державна підтримка у формі внеску в статутний капітал підприємства на поповнення обігових коштів із дозволом використання як поточних, так і капітальних видатків на здійснення заходів, пов'язаних з інфраструктурою та обладнанням, які необхідні для виконання таких заходів, як керування повітряним рухом, рятувальна та пожежна діяльність, охорона правопорядку, митний контроль та інша діяльність, необхідна для захисту цивільної авіації від правопорушень або незаконного втручання, що виділяється на підставі рішення Закарпатської обласної ради № 608 від 22.12.2016 «Про Програму підвищення ефективності функціонування Закарпатського обласного комунального підприємства «Міжнародний аеропорт «Ужгород» на 2017 – 2020 роки» ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» на період з 02.01.2017 по 31.12.2020 у сумі 759 500 гривень, не є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»;
 - державна підтримка у формі внеску у статутний капітал підприємства на поповнення обігових коштів із дозволом використання як поточних, так і капітальних видатків для покращення інфраструктури та підвищення техніко-економічних показників, що виділяється на підставі бюджетного запиту відповідно до рішення Закарпатської обласної ради № 608 від 22.12.2016 «Про Програму підвищення ефективності функціонування Закарпатського обласного комунального підприємства «Міжнародний аеропорт «Ужгород» на 2017 – 2020 роки» ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» на період з 02.01.2017 по 31.12.2020 у сумі 29 027 200 гривень, є державною допомогою відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання»;
 - державна допомога у формі внеску у статутний капітал підприємства на поповнення обігових коштів з дозволом використання як поточних, так і капітальних видатків для покращення інфраструктури та підвищення техніко-економічних показників, що

виділяється на підставі бюджетного запиту відповідно до рішення Закарпатської обласної ради № 608 від 22.12.2016 «Про Програму підвищення ефективності функціонування Закарпатського обласного комунального підприємства «Міжнародний аеропорт «Ужгород» на 2017 – 2020 роки» ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» на період з 02.01.2017 по 31.12.2020 у сумі 29 027 200 гривень, є допустимою відповідно до статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

- (16) Рішення щодо визнання державної допомоги ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» для покращення інфраструктури та підвищення техніко-економічних показників було прийнято, зокрема, на підставі проведення відповідної оцінки допустимості державної допомоги відповідно до Керівних принципів авіації 2014/C99/03.
- (17) Відповідно до Повідомлення вносяться зміни до умов чинної державної допомоги, які підлягають повідомленню, згідно з частиною другою статті 9 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», оскільки вони передбачають збільшення фінансування більше як на 20 відсотків бюджету відповідної програми та можуть істотно вплинути на рішення Уповноваженого органу про допустимість державної допомоги для конкуренції, зокрема, стосуються обсягу державної допомоги.

3. ІНФОРМАЦІЯ, ОТРИМАНА ПІД ЧАС РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

- (18) Відповідно до зазначеної в Повідомленні інформації підтримка, щодо якої вносяться зміни до умов чинної державної допомоги, буде надаватися ЗОКП «Міжнародний аеропорт «Ужгород» у формі внеску в статутний капітал Підприємства на поповнення обігових коштів із дозволом використання як поточних, так і капітальних видатків та буде спрямована на:

№ п/п	Напрямок спрямування коштів на 2020 рік	Сума (грн)
1	Оплата праці і нарахування на заробітну плату працівників ЗОКП «Міжнародний аеропорт «Ужгород»	
2	Оплати комунальних послуг, у тому числі: - електроенергія; - послуги з розподілу (передачі) електроенергії; - послуг з експлуатації водопостачання та водовідведення; - вивезення сміття; - утилізація відходів; - інші витрати пов'язані з житлово-комунальним обслуговуванням	4 554 000
3	Придбання засобів механізації для наземного обслуговування повітряних суден, а саме: - водило буксируване універсальне; - домкрати; - бензорізи; - компресор; - гідравлічні підйомники; - обладнання; - драбини; - та інше згідно з табелем оснащення	687 000
4	Проведення навчання персоналу аеропорту	255 000

5	Обов'язкове страхування відповідальності експлуатанта аеропорту	100 000
6	Проведення комплексної підготовки до роботи у весняно-літній та осінньо-зимовий періоди, у тому числі: - очищення території аеродрому від чагарників; - покіс трави; - обрізка кущів; - проведення експлуатаційних заходів (внесення гербіцидів); - придбання засобів та проведення інших заходів із підтримання в належному стані території аеродрому	260 000
7	Поточний ремонт штучної злітно-посадкової смуги аеродрому, а саме: - залив швів та тріщин на ЗПС, ПД, пероні бітумною сумішшю; - поновлення маркування; - проведення комплексної експертизи та інших робіт з підтримки ЗПС	50 000
8	Ремонт кабелю управління DCEKEY	15 000
9	Придбання палива та пально-мастильних матеріалів для потреб служб аеропорту (у тому числі погашення заборгованості за пальне, придбане для потреб аеропорту)	308 000
10	Здійснення заходів щодо сертифікації служб, приладів та обладнання аеродрому: - Сертифікація СПММ; - Сертифікація аеродрому та ССтаАЗП; - Сертифікація САБ; - Сертифікація ССтаЕЗП; - Сертифікація СОП; - Сертифікація СНІАЗП; - Сертифікація САРПтаЗП	100 000
Всього		6 329 000

- (19) Відповідно до Статуту ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород», затвердженого рішенням Закарпатської обласної ради від 26.09.2019 № 1532 (далі – Статут), Підприємство засновано на спільній комунальній власності територіальних громад сіл, селищ, міст області (комунальній власності Закарпатської області). Засновником та власником Підприємства є Закарпатська обласна рада.
- (20) Відповідно до підпункту 2.1 пункту 2 Статуту Підприємство здійснює експлуатацію аеродрому, аеровокзалу, аеропорту, засобів зберігання та заправки ПММ, засобів забезпечення технологічних процесів у зоні аеропорту теплом, електроенергією, транспортом.
- (21) Підприємство виконує функції експлуатанта аеродрому (аеропорту) ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород».
- (22) Відповідно до підпункту 6.1 пункту 6 Статуту, статутний капітал ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» формується за рахунок майна та коштів Засновника (Закарпатської обласної ради). Збільшення або зменшення статутного капіталу здійснюється на підставі рішення Засновника.

- (23) Рішенням від 26.09.2019 № 1532 «Про збільшення статутного капіталу Закарпатського обласного комунального підприємства «Міжнародний аеропорт «Ужгород» Закарпатська обласна рада збільшила статутний капітал ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» на 14 млн гривень (чотирнадцять мільйонів гривень) на виконання Програми підвищення ефективності функціонування Закарпатського обласного комунального підприємства «Міжнародний аеропорт Ужгород» на 2017 – 2020 роки.
- (24) Відповідно до інформації, зазначеної в Повідомленні, ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» здійснює таку діяльність:
- прийняття та відправлення повітряних суден, забезпечення авіаційних перевезень пасажирів, вантажів, багажу та пошти необхідними засобами;
 - забезпечення зльотів та посадок повітряних суден;
 - забезпечення стоянок повітряних суден;
 - здійснення оперативних форм технічного обслуговування повітряних суден;
 - забезпечення подання та узгодження заявок авіакомпаній усіх форм власності на польоти, посадки та перельоти за маршрутами повітряних суден;
 - отримання, обробка та забезпечення експлуатантів аеронавігаційною і штурманською документацією;
 - створення умов та забезпечення пасажирів усіма видами сервісних послуг у зоні аеропорту;
 - виконання аварійно-рятувальних робіт;
 - забезпечення пасажирів усіма видами інформаційних послуг у зоні аеропорту;
 - здійснення обслуговування регулярних та нерегулярних, внутрішніх і міжнародних повітряних перевезень пасажирів, багажу, вантажу та пошти, авіаційних робіт, а також іншої господарської діяльності, якщо вона не заборонена чинним законодавством України;
 - забезпечення експлуатаційної готовності аеродрому, будівель, споруд, інженерних мереж та інших об'єктів, а також засобів механізації і спецтранспорту;
 - надання стандартного та заявленого переліку послуг пасажиром і замовникам перед польотом та після польоту;
 - надання послуг зі збереження вантажів;
 - створення та забезпечення діяльності сервісних комплексів і структур, орієнтованих на підтримку діяльності та конкурентоспроможності Аеропорту в Україні та за її межами;
 - забезпечення можливості функціонування авіакомпаній та інших підприємств, виробничої та комерційної діяльності в зоні аеропорту;
 - організація в районі своєї діяльності радіотехнічного забезпечення польотів.
- (25) Листом від 03.09.2020 № 438/01-15 (вх. № 8-01/11536 від 08.09.2020) ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» повідомило, що державна підтримка буде перерахуватися на рахунки, відкриті в органах Державної казначейської служби України. Для фінансування поточних видатків господарської діяльності ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» використовує рахунок, відкритий у комерційному банку.
- (26) Принципи, методи та процедури, які використовує ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» для ведення бухгалтерського обліку, регламентуються відповідно до наказу «Про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку на підприємстві» від 04.01.2016 № Н-2. Відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом

Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291, на рахунку 48 «Цільове фінансування і цільові надходження» у ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» ведеться облік та узагальнення інформації про наявність та рух коштів фінансування заходів цільового призначення (у тому числі отримана державна допомога).

- (27) Також ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» повідомило, що облік державної підтримки, яка перераховується шляхом внеску в статутний капітал Підприємства на поповнення обігових коштів із дозволом на використання як поточних, так і капітальних видатків на окремий комерційний рахунок, відкритий у комерційному банку, здійснюється відповідно до Інструкції про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291, на рахунку 40 «Статутний капітал» ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород». Облік та контроль цільового використання організовано за рахунок зарахування внеску в статутний капітал Підприємства на окремий комерційний рахунок, на який надходять кошти тільки від внеску в статутний капітал. Також щомісяця ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» подає звіти до Закарпатської обласної ради щодо цільового використання.
- (28) Відповідно до листа ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» від 08.09.2020 № 453/01-15 (вх. № 8-01/11640 від 10.09.2020) зекономлені кошти, які не будуть витрачені на вищезазначені заходи, будуть повернені до бюджету Закарпатської обласної ради.
- (29) Листом від 03.09.2020 № 438/01-15 (вх. № 8-01/11536 від 08.09.2020) ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» повідомило, що придбання усіх товарів, робіт та послуг ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» буде проводити, враховуючи вимоги Бюджетного кодексу України та Закону України «Про публічні закупівлі».
- (30) Відповідно до зазначеної в Повідомленні інформації зоною обслуговування ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» є радіус 150 км.
- (31) Відповідно до інформації, зазначеної в листі Закарпатської обласної ради від 18.11.2019 № 1603/01-30 (вх. № 5-01/5-01/13845 від 22.11.2019), найближчі аеропорти знаходяться в інших областях України та в Словаччині на такій відстані від ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород»:
- комунального підприємства «Міжнародний аеропорт Чернівці» – 443 км;
 - Міжнародного аеропорту «Івано-Франківськ» – 307 км;
 - державного підприємства «Міжнародний аеропорт Львів» імені Данила Галицького – 276 км;
 - Тернопільського обласного комунального підприємства «Фірма Тернопільвіаавтотранс» – 407 км;
 - Міжнародного аеропорту «Кошице» (з необхідністю проходження митного та прикордонного контролю) – 105 км.
- Тому наразі відсутні альтернативні способи швидкісного сполучення з аеропортами-конкурентами.
- (32) Здійснення перевезень пасажирів до цих міст можливе лише залізничним та автомобільним транспортом:
- до комунального підприємства «Міжнародний аеропорт Чернівці»:
- автомобілем – 7 год. (443 км);

- потягом – 13 год.;
- до Міжнародного аеропорту «Івано-Франківськ»:
- автомобілем – 4 год. (307 км);
- потягом – 12 год.;
- до державного підприємства «Міжнародний аеропорт Львів» імені Данила Галицького:
- автомобілем – 4 год. (276 км);
- потягом – 8 год.;
- до Тернопільського обласного комунального підприємства «Фірма Тернопільавіаавтотранс»:
- автомобілем – 6 год. (407 км);
- потягом – 10 год.;
- до Міжнародного аеропорту «Кошице» (без урахування часу на проходження прикордонного та митного контролю):
- автомобілем – 3 год. (105 км);
- потягом – 4 год.

- (33) Характеризуючи діяльність ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород», слід відзначити кількість показників зльоту, посадки та пасажиропотоку. Відповідно до інформації, зазначеної в листі Закарпатської обласної ради від 08.09.2020 № 453/01-15 (вх. № 8-01/11640 від 10.09.2020), обсяги пасажиропотоку ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» становлять:
- за 2018 рік: відправка – 257 пас., прибуття – 257 пас.;
 - за 2019 рік: відправка – 1 389 пас., прибуття – 1 387 пас.;
 - перше півріччя 2020 року: відправка – 169 пас., прибуття – 144 пас.
- (34) Відповідно до зазначеної в Повідомленні інформації ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» є стратегічним, інфраструктурним об'єктом, який має соціально-економічне значення, надає Закарпатській області інвестиційну привабливість регіону та на сьогодні не має альтернативи у швидкісному сполученні з найближчими аеропортами.
- (35) ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» також має стратегічне значення для економіки та безпеки держави, адже має можливість обслуговування рейсів літаків санітарної авіації України без обмежень та для транскордонного співробітництва, оскільки регіон одночасно граничить з трьома країнами Європи, з якими історично склалися тісні культурно-соціальні та економічні взаємовідносини.
- (36) Однак на цей час ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» знаходиться в скрутному фінансовому становищі, інфраструктура ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород», а саме злітно-посадкова смуга, потребує реконструкції, щоб здійснювати діяльність, передбачену сертифікатами відповідності.
- (37) Не менш важливим є використання аеропорту як вантажного. Використання авіаційних вантажних перевезень у разі пришвидшить як товарообіг у середині України, так її експортний потенціал.

4. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (38) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 1 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» (далі – Закон) державна допомога суб'єктам

господарювання (далі – державна допомога) – підтримка у будь-якій формі суб’єктів господарювання за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів, що спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції, створюючи переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.

- (39) Отже, державна підтримка є державною допомогою, якщо одночасно виконуються такі умови:
- підтримка надається суб’єкту господарювання;
 - державна підтримка здійснюється за рахунок ресурсів держави чи місцевих ресурсів;
 - підтримка створює переваги для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності;
 - підтримка спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

4.1. Вимоги до компенсації витрат, пов’язаних із послугами, які надаються в аеропорту

- (40) Відповідно до статті 70 Повітряного кодексу України експлуатант аеропорту забезпечує прийняття та відправку повітряних суден, організацію наземного обслуговування повітряних суден, пасажирів, екіпажів, багажу, вантажу та пошти, повинен мати для цього аеродром, споруди, обладнання, техніку, персонал і може включати розташовані на його території об’єкти системи організації повітряного руху, метеорологічного обслуговування, вертолітні майданчики, під’їзні колії із смугами відведення, об’єкти соціальної сфери та інші спорудження й об’єкт.
- У разі виконання міжнародних польотів в аеропорту повинні здійснюватися митний, прикордонний, санітарно-карантинний та інші види контролю, які передбачені законодавством України.
- (41) Експлуатант аеропорту несе відповідальність за організацію заходів щодо безпеки польотів, авіаційної безпеки, організацію наземного обслуговування, організацію і проведення пошукових, аварійно-рятувальних і протипожежних робіт у разі аварійних чи надзвичайних подій з повітряними суднами на території аеропорту та в районі аеродрому, ефективне надання послуг користувачам аеропорту.
- (42) Статтею 76 Повітряного кодексу України передбачено, що будівництво та реконструкція аеропортів є суспільною потребою.
- (43) Відповідно до статті 82 Повітряного кодексу України організація та проведення заходів аварійно-рятувального та протипожежного забезпечення польотів, пожежної безпеки, аварійно-рятувальних робіт на території аеропортів (аеродромів) та в районі відповідальності аеродромів за проведення пошукових та аварійно-рятувальних робіт покладаються на служби аварійно-рятувального та протипожежного забезпечення польотів підприємств цивільної авіації України. Служба аварійно-рятувального та протипожежного забезпечення польотів повинна знаходитися під адміністративним контролем управління аеропорту (аеродрому) цивільної авіації України, яке повинно забезпечити організацію, оснащеність, укомплектованість, навчання персоналу та виконання службою функцій за призначенням.
- (44) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» суб’єкт природної монополії – суб’єкт господарювання (юридична особа) будь-якої форми власності, який виробляє (реалізує) товари на ринку, що перебуває у стані природної монополії.

- (45) Згідно з частиною другою статті 5 Закону України «Про природні монополії» Комітет веде зведений перелік суб'єктів природних монополій на підставі реєстрів суб'єктів природних монополій у сфері житлово-комунального господарства, що формуються національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг, а в інших сферах, в яких діють суб'єкти природних монополій, – національними комісіями регулювання природних монополій у відповідній сфері або органами виконавчої влади, що здійснюють функції такого регулювання до створення зазначених комісій, і ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» включено до вищезазначеного переліку суб'єктів природних монополій у сфері спеціалізованих послуг транспортних терміналів, портів, аеропортів за переліком, який визначається Кабінетом Міністрів України.
- (46) Постановою Кабінету Міністрів України від 14.07.2010 № 590 затверджено перелік спеціалізованих послуг аеропортів:
- забезпечення посадки, зльоту повітряного судна;
 - забезпечення авіаційної безпеки;
 - забезпечення приймання, зберігання, контролю за якістю та видачі авіаційного пального для зливу у паливозаправник або заправлення баків повітряного судна;
 - забезпечення наднормової стоянки повітряного судна;
 - забезпечення обслуговування пасажирів в аеровокзалах.

4.2. Послуги, що становлять загальний економічний інтерес

- (47) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес – послуги, пов'язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (48) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на підтримку господарської діяльності, пов'язаної з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.
- (49) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263(3) або 263(4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу, зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (50) Згідно з пунктом «с» додатка XXIII до розділу 10 Угоди послуги загального економічного інтересу визначені як «економічна діяльність, яку органи влади визначають як особливо важливу для громадян, і яка не може здійснюватися (або могла б здійснюватися за інших умов) без державного втручання. Така діяльність повинна виявляти особливий характер порівняно із загальним економічним інтересом інших видів економічної діяльності».
- (51) Згідно зі статтею 263 (4) Угоди Сторони протягом п'яти років з дати набрання чинності Угодою мають забезпечити, щоб фінансова та організаційна структура

будь-якого підприємства, яке користується спеціальним чи виключним правом, наданим Україною або державою-членом Європейського Союзу, або є вповноваженим на надання послуг, що мають загальний економічний інтерес, і яке отримує компенсацію за надання публічних послуг у будь-якій формі щодо такої послуги, була коректно відображена в окремих бухгалтерських рахунках таким чином, щоб чітко відстежувалось таке:

- витрати та доходи, пов'язані з усіма товарами або послугами, щодо яких підприємству надано спеціальне або виключне право, або усіма послугами, які мають загальний економічний інтерес та які підприємство вповноважене надавати, і, з іншого боку, витрати та доходи, пов'язані з кожним іншим окремим товаром або послугою, щодо яких підприємство здійснює діяльність;
 - повна інформація щодо методів, відповідно до яких витрати та доходи призначаються або розподіляються за різними видами діяльності. Ці методи мають базуватися на принципах бухгалтерського обліку – обумовленості, об'єктивності, прозорості та послідовності відповідно до міжнародно визнаних методологій бухгалтерського обліку, зокрема калькуляції витрат за видом діяльності, та мають базуватися на даних аудиту.
- (52) Відповідно до статті 262(4) Угоди підприємства, уповноважені надавати послуги, що мають загальний економічний інтерес, або такі, які мають характер прибуткової монополії, підпорядковуються правилам, що містяться в цій частині, в тій мірі, в якій застосування цих правил юридично або фактично не перешкоджає виконанню окремих завдань, визначених для них. Розвиток торгівлі не має зазнавати впливу настільки, наскільки це суперечитиме інтересам Сторін.
- (53) Статтею 14 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – Договір ЄС) регламентовано, що Європейський Союз та держави-члени, кожен у межах своїх повноважень, повинні дбати про те, щоб підприємства, які надають послуги загального економічного інтересу, функціонували на базі таких принципів і в таких умовах, зокрема економічного та фінансового характеру, які дозволять їм виконувати свої завдання.
- (54) Відповідно до статті 106 Договору ЄС підприємства, які здійснюють послуги загального економічного інтересу, підпорядковуються правилам конкуренції в таких межах, в яких застосування цих правил не перешкоджає виконанню, юридично або фактично, дорученого їм спеціального завдання.
- (55) Згідно зі статтею 106 (2) Договору ЄС, підприємства, яким доручено надавати ПЗЕІ, є підприємствами, на які покладаються «особливі завдання». Загалом покладання «конкретного завдання щодо надання публічних послуг» на підприємство означає пропозицію послуг, які, якщо розглядати їх з урахуванням власних комерційних інтересів, підприємство не надаватиме взагалі або не надаватиме в тому ж обсязі або за тих самих умов, застосовуючи критерій загального інтересу, держави-члени можуть покладати особливі зобов'язання на підприємства щодо надання таких послуг. Отже, Комісія вважає, що не буде доцільним застосування визначення як ПЗЕІ до послуги, яка вже надана або може бути надана на задовільному рівні щодо таких умов, як ціна, об'єктивні характеристики якості, безперервність та доступ до послуги, підприємствами, які працюють за звичайних ринкових умов.
- (56) Комісія також вважає, що послуги, які визначаються як ПЗЕІ, повинні бути адресовані громадянам або бути в інтересах суспільства в цілому.

- (57) Додатково, відповідно до рішення Європейського суду від 24.07.2003 № 280/00 Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, умовою застосування статті 87(1) Договору про заснування Європейського Співтовариства є те, що державна допомога має впливати на торгівлю між державами-членами. Надання транспортних послуг на місцевому чи регіональному рівні не виключає цього критерію.
Для застосування цього критерію національний суд має переконатися, що виконані такі умови:
- суб'єкт господарювання повинен виконувати зобов'язання з обслуговування населення, і ці зобов'язання чітко встановлені та визначені;
 - параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання при наданні послуг загального економічного інтересу;
 - суб'єкт господарювання, який надає ці послуги, повинен бути обраний шляхом проведення процедури публічних закупівель. Якщо така процедура не була дотримана, рівень необхідної компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання, і належним чином забезпечений транспортними засобами для здійснення цих послуг, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.
- (58) Водночас з метою реалізації повноважень, передбачених частиною третьою статті 106 Договору ЄС, було прийнято рішення Комісії від 20 грудня 2011 року (2012/21/ЄС) щодо застосування статті 106 (2) Договору про функціонування Європейського Союзу до державної допомоги у формі компенсації за суспільні послуги, що надається окремим підприємствам, на які покладено зобов'язання з надання послуг загального економічного інтересу (далі – Рішення 2012/21/ЄС).
- (59) Відповідно до пункту 3 Повідомлення Комісії ЄС щодо застосування правил державної допомоги Європейського Союзу до компенсації, наданої на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес 2012/C 8/02 (далі – Повідомлення Комісії), метою цього Повідомлення є роз'яснення ключових концепцій, що лежать в основі застосування правил державної допомоги до компенсації за послуги, що становлять загальний економічний інтерес.
- (60) Відповідно до пункту 43 Повідомлення Комісії, на думку Суду, коли державний захід підтримки розглядається як компенсація за надання послуг, що надаються підприємствами-одержувачами на виконання зобов'язань із надання громадських послуг, ці підприємства не користуються реальною економічною перевагою, отже, цей захід не впливає на конкурентну позицію порівняно з конкуруючими суб'єктами, на такий захід не поширюється дія статті 107 (1) Договору. Однак для того, щоб така компенсація не була визнана державною допомогою, необхідно виконати ряд умов.
- (61) Відповідно до пунктів 45 – 46 Повідомлення Комісії поняття ПЗЕІ постійно розвивається і залежить, зокрема, від потреб громадян, технологічних та ринкових змін, соціальних та політичних переваг. За відсутності спеціальних правил Європейського Союзу щодо визначення послуги як ПЗЕІ держави-члени мають широкі дискреційні можливості у визначенні кожної конкретної послуги як ПЗЕІ та надання компенсації постачальнику такої послуги.

- (62) Повідомленням Комісії також встановлено детальні правила, якими буде задовольнятися кожен із критеріїв, передбачений Рішенням у справі Altmark.
- (63) Так, відповідно до першого критерію Рішення у справі Altmark передбачено покладання на суб'єкта господарювання зобов'язань із надання ПЗЕІ, які мають бути чітко визначені.
- (64) Пунктом 52 Повідомлення Комісії передбачено, що покладання зобов'язання з надання ПЗЕІ повинно бути встановлено актом, який залежно від особливостей законодавства держави-члена може мати законодавчий або регуляторний характер, або оформлено договором. Ґрунтуючись на підході Комісії, у такому акті повинно, як мінімум, бути визначено:
- зміст і тривалість зобов'язань із надання ПЗЕІ;
 - назву суб'єкта господарювання і, де це необхідно, територію, на яку поширюються його послуги;
 - характер будь-яких виключних або спеціальних прав, які було надано державним органом влади суб'єкту господарювання щодо ПЗЕІ;
 - методику розрахунку компенсації, контролю та перегляду компенсації;
 - механізм для уникнення й повернення надмірної компенсації.
- (65) Зміст другого критерію Рішення у справі Altmark розкрито в розділі 3.4 Повідомлення Комісії.
- (66) Відповідно до пунктів 54 – 55 Повідомлення, методика, за якою розраховується розмір компенсації, повинна бути визначена заздалегідь об'єктивним та прозорим способом з метою уникнення надання суб'єкту господарювання економічних переваг порівняно з конкуруючими суб'єктами та необхідність попереднього встановлення цієї методики не означає, що компенсація повинна вираховуватись відповідно до певної формули, важливим є виключно те, щоб із самого початку було очевидно, яким способом компенсація буде розраховуватись.
- (67) У пункті 57 Повідомлення Комісії встановлено, що у випадку якщо обґрунтований прибуток є частиною компенсації, методика розрахунку такого прибутку повинна бути визначена актом, який передбачає покладення зобов'язань із надання ПЗЕІ.
- (68) Стосовно третього критерію Рішення у справі Altmark, згідно з яким компенсація не повинна бути надмірною з урахуванням відповідного доходу та обґрунтованого прибутку за виконання ПЗЕІ, Повідомленням передбачено, що обґрунтований прибуток визначається як норма рентабельності постійного капіталу протягом усього періоду дії договору про надання ПЗЕІ, яку запросив би типовий суб'єкт господарювання з метою прийняття рішення щодо надання ПЗЕІ, протягом визначеного періоду з урахуванням рівня ризику, що визначається залежно від сфери надання таких послуг.
- (69) Згідно з четвертим критерієм, передбаченим Рішенням у справі Altmark, компенсація, що надається, повинна бути або результатом процедури публічних закупівель, яка б дозволила обрати пропозицію з найнижчою ціною за надання таких послуг, або за результатами аналізу витрат, яких поніс би типовий суб'єкт господарювання під час надання таких послуг.

- (70) Пунктом 75 Повідомлення передбачено, що якщо держава-член може показати, що структура витрат підприємства, на яке покладено зобов'язання з надання ПЗЕІ, відповідає структурі середніх витрат подібних (типових) підприємств у відповідному секторі, сума компенсації, яка дозволить підприємству покрити свої витрати, включаючи розумний прибуток, відповідає четвертому критерію Рішення у справі Altmark.

4.3. Критерії допустимості надання державної допомоги аеропортам

- (71) Відповідно до параграфу 69 Керівних принципів авіації, деякі послуги, які здійснюються в аеропорту, можуть розглядатися як послуги загального економічного інтересу. І для того, щоб ці послуги розглядалися як послуги загального економічного інтересу, вони повинні мати особливі характеристики порівняно із звичайною економічною діяльністю, а мета послуги загального економічного інтересу для держави може мати відношення до розвитку не тільки певної економічної діяльності чи певної економічної зони.
- (72) Загальне управління аеропортом може розглядатися як послуги загального економічного інтересу, що й передбачено параграфом 72 Керівних принципів авіації. Однак послугою загального економічного інтересу це може бути тільки тоді, якщо територія, яку обслуговує відповідний аеропорт, є віддаленою. Коли проводиться така оцінка, під час аналізу має бути враховано використання альтернативних видів транспорту, зокрема швидкісні залізничні перевезення та морські перевезення.
- (73) Згідно з параграфом 75 Керівних принципів авіації державна допомога у вигляді компенсації за послуги загального економічного інтересу звільняється від обов'язку повідомлення про державну допомогу, передбаченого статтею 108(3) Договору ЄС, якщо дотримані вимоги, викладені в Рішенні 2012/21/ЄС. До сфери дії рішення 2012/21/ЄС належать надання компенсації аеропортам із середньорічним пасажиропотоком протягом двох фінансових років, які передують року покладення зобов'язань із надання послуги загального економічного значення, що не перевищує 200 000 пасажирів.
- (74) Отже, з урахуванням статті 264 Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС, положення Регламенту та додатково – рішення Європейського суду від 24.07.2003 № 280/00 у справі Altmark Trans GmbH, Regierungspräsidium Magdeburg v Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH, компенсація витрат суб'єкта господарювання, пов'язаних із наданням послуг загального економічного інтересу, є сумісною, якщо:
- суб'єкт господарювання має чітко визначені зобов'язання надавати громадські послуги (обслуговувати населення);
 - параметри, на підставі яких обчислюється компенсація, є визначеними заздалегідь об'єктивним і прозорим способом;
 - компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання у зв'язку з наданням послуг загального економічного інтересу. Зокрема, компенсація не може перевищувати суму, необхідну для покриття чистої фінансової різниці між понесеними витратами та отриманими доходами підприємства при виконанні зобов'язання надавати відповідні громадські послуги загального інтересу, з урахуванням доходу, який залишається в підприємства, та розумного рівня прибутку. До витрат можуть бути віднесені, зокрема, фонд заробітної плати, вартість утримання та користування інфраструктурою, ремонт та обслуговування рухомого складу й обладнання,

необхідного для функціонування інфраструктури послуг громадського транспорту, постійні витрати та вартість капіталу;

- частина території, яка обслуговується, була б ізольована без аеропорту в тій мірі, яка б зашкодила її соціально-економічному розвитку. Така оцінка повинна враховувати інші види транспорту і, зокрема, швидкісні залізничні послуги.

5. ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ ПОВІДОМЛЕННЯ

5.1. Віднесення послуг, які надаються в аеропорту, до ПЗЕІ

- (75) Згідно з пунктом 14 частини першої статті 1 Закону послуги, що становлять загальний економічний інтерес, – послуги, пов’язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки.
- (76) З урахуванням визначення в пункті 14 статті 1 Закону послуги, що стосуються діяльності аеропорту, зокрема, забезпечення посадки, зльоту повітряного судна; забезпечення авіаційної безпеки; забезпечення приймання, зберігання, контролю за якістю та видачі авіаційного пального для зливу в паливозаправник або заправлення баків повітряного судна; забезпечення наднормової стоянки повітряного судна; забезпечення обслуговування пасажирів в аеровокзалах, пов’язані із задоволенням особливо важливих загальних потреб громадян, що не можуть надаватися на комерційній основі без державної підтримки та є послугами загального економічного інтересу.

5.2. Оцінка заходу державної підтримки на відповідність критеріям у справі Altmark

- (77) Відповідно до статті 3 Закону дія цього Закону не поширюється на будь-яку підтримку господарської діяльності, пов’язаної, зокрема, з наданням послуг, що становлять загальний економічний інтерес, у частині компенсації обґрунтованих витрат на надання таких послуг.

- (78) Компенсація витрат суб’єкта господарювання, пов’язаних із наданням послуг, що становлять ПЗЕІ, не є державною допомогою у значенні статті 107 Договору, за умови, що задовольняються чотири сукупних критерії Altmark:

- *суб’єкт господарювання повинен виконувати зобов’язання з обслуговування населення, і ці зобов’язання чітко встановлені та визначені.*

Зобов’язання ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» з обслуговування населення чітко встановлені та визначені Повітряним кодексом України та Статутом ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород».

Отже, вимогу критерію дотримано;

- *параметри, на підставі яких розраховується компенсація, визначені заздалегідь об’єктивним і прозорим способом.*

Закарпатська обласна рада не надала інформації та підтвердних документів щодо параметрів, на підставі яких обчислюється компенсація. Також відсутня інформація щодо об’єктивності та прозорості обчислення відповідної компенсації.

Отже, вимогу критерію не дотримано;

- *компенсація не є надмірною і не перевищує необхідної суми для покриття всіх або частини витрат, понесених суб'єктом господарювання при наданні послуг загального економічного інтересу.*

Закарпатська обласна рада не надала підтвердних документів, що компенсація не є надмірною, тобто не перевищує суми, необхідної для покриття чистої фінансової різниці між понесеними при наданні ПЗЕІ витратами та доходами суб'єкта господарювання від надання ПЗЕІ, з урахуванням розумного рівня прибутку;

Отже, вимогу критерію не дотримано;

- *суб'єкт господарювання, який надає ці послуги, повинен бути обраний шляхом проведення процедури публічних закупівель. Якщо такої процедури не було дотримано, рівень необхідної компенсації визначається на основі аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання, і належним чином забезпечений транспортними засобами для здійснення цих послуг, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.*

Надавач не надав інформації щодо проведення процедури публічних закупівель або аналізу витрат, які є типовими для цього суб'єкта господарювання (отримувача), і належним чином забезпечений транспортними засобами для здійснення цих послуг, враховуючи відповідний дохід підприємства та розумний прибуток.

Отже, вимогу критерію не дотримано.

- (79) Тобто, Закарпатська обласна рада не надала достатніх обґрунтувань того, що компенсацію на надання послуг, які становлять загальний економічний інтерес, було визначено заздалегідь об'єктивним і прозорим способом та що вона є обґрунтованою. Так, відсутній опис механізму визначення компенсації та параметрів для розрахунку, опис заходів щодо уникнення та повернення будь-якої надмірної компенсації.

- (80) Враховуючи викладене, **чотирьох сукупних критеріїв Altmark кумулятивно не дотримано.**

- (81) Отже, державна підтримка для здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ, у частині поповнення обігових коштів із дозволом на використання як поточних, так і капітальних видатків із метою продовження діяльності та підвищення ефективності функціонування ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород», **не може вважатися компенсацією обґрунтованих витрат** на надання послуг, що становлять загальний економічний інтерес, відповідно до частини другої статті 3 Закону, що не є державною допомогою.

5.3. Визнання належності заходу підтримки до державної допомоги

5.3.1. Надання підтримки суб'єкту господарювання

- (82) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачено, що суб'єкт господарювання – юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність, у тому числі яка здійснює контроль над іншою юридичною чи фізичною особою; група суб'єктів господарювання, якщо один або декілька з них здійснюють контроль над іншими.

- (83) ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород», якому надається державна підтримка у формі внесків у статутний капітал Підприємства на поповнення обігових коштів із дозволом на використання як поточних так і капітальних видатків із метою продовження діяльності та підвищення ефективності функціонування Підприємства, є **суб'єктом господарювання** у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

5.3.2. Надання підтримки за рахунок ресурсів держави

- (84) Пунктом 16 частини першої статті 1 Закону встановлено, що ресурси держави – рухоме і нерухоме майно, кошти державного бюджету, інші кошти, що є об'єктом права державної власності, земля та інші природні ресурси, що є об'єктами права власності Українського народу, бюджети фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, щодо яких здійснюється державний нагляд або якими управляють чи розпоряджаються органи влади.
- (85) Надання підтримки ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» для здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ, у частині внесків у статутний капітал Підприємства на поповнення обігових коштів із дозволом на використання як поточних, так і капітальних видатків із метою продовження діяльності та підвищення ефективності функціонування Підприємства, **здійснюється за рахунок коштів обласного бюджету Закарпатської області, тобто за рахунок місцевих ресурсів** у розумінні Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

5.3.3. Створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності

- (86) Відповідно до статті 264 Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода), сторони домовились, що вони застосовуватимуть статті 262, 263 (3) або 263 (4) Угоди з використанням як джерела тлумачення критеріїв, що впливають із застосування статей 106, 107 та 93 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС), зокрема відповідну судову практику Суду Європейського Союзу, а також відповідне вторинне законодавство, рамкові положення, керівні принципи та інші чинні адміністративні акти Європейського Союзу.
- (87) Згідно з пунктом 66 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС перевагою вважається будь-яка економічна вигода, яка була б недоступною для суб'єкта господарювання за звичайних ринкових умов, тобто за відсутності втручання держави. При цьому будь-яка компенсація витрат, пов'язаних із виконанням нормативних обов'язків, передбачає надання переваги відповідному суб'єкту господарювання (пункт 37 зазначеного Повідомлення).
- (88) Відповідно до пункту 97 Повідомлення Європейської комісії щодо поняття державної допомоги згідно зі статтею 107 (1) ДФЄС, якщо операція проводилася із застосуванням процедури торгів або на рівних умовах, це є прямим і конкретним доказом її відповідності ринковим умовам.

- (89) При цьому процедура торгів має бути конкурентною, щоб усі зацікавлені учасники, які відповідають умовам, могли взяти участь у процесі, прозорою, щоб усі зацікавлені учасники мали право на отримання належної інформації на кожному етапі процедури торгів, недискримінаційною.
- (90) Оскільки ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» не було обрано за конкурентною процедурою, не можна стверджувати, що надана йому економічна вигода у вигляді внесків у статутний капітал Підприємства на поповнення обігових коштів із дозволом на використання як поточних, так і капітальних видатків була б доступною для нього на звичайних ринкових умовах.
- (91) Крім того, Закарпатська обласна рада не надала доказів та достатніх обґрунтувань того, що державна підтримка визначена на мінімально можливому рівні, тобто що за звичайних ринкових умов, зокрема при виборі ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» за конкурентною процедурою, витрати місцевого бюджету для забезпечення надання населенню послуг у сфері пасажирських перевезень не були б меншими за ті, які мають бути витрачені на забезпечення діяльності ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород».
- (92) Отже, надання державної підтримки ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» на здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ, у частині внесків у статутний капітал Підприємства на поповнення обігових коштів із дозволом на використання як поточних, так і капітальних видатків із метою продовження діяльності та підвищення ефективності функціонування Підприємства, **не виключає створення переваг для виробництва окремих видів товарів чи провадження окремих видів господарської діяльності.**

5.3.4. Спотворення або загроза спотворення економічної конкуренції

- (93) Підтримка надається ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород», тобто одному суб'єкту господарювання, який здійснює, зокрема прийняття та відправлення повітряних суден, забезпечення авіаційних перевезень пасажирів, вантажів, багажу та пошти необхідними засобами в Закарпатській області.
- (94) Відповідно до отриманої від надавача інформації, найближчими аеропортами до ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород», які здійснюють аналогічну діяльність, є:
- комунальне підприємство «Міжнародний аеропорт Чернівці»;
 - Міжнародний аеропорт «Івано-Франківськ»;
 - державне підприємство «Міжнародний аеропорт Львів» імені Данила Галицького;
 - Тернопільське обласне комунальне підприємство «Фірма Тернопільавіаавтотранс».
- (95) Враховуючи викладене, державна підтримка ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» надає йому переваги, які покращують конкурентну позицію цього суб'єкта господарювання порівняно з іншими суб'єктами господарювання, що здійснюють або могли б здійснювати аналогічну господарську діяльність і які не отримують такої фінансової підтримки.
- (96) Отже, державна підтримка ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» на здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ, у частині внесків у статутний капітал Підприємства на поповнення обігових коштів із дозволом на використання як поточних, так і капітальних видатків із метою продовження діяльності та

підвищення ефективності функціонування ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород», спотворює або загрожує спотворенням економічної конкуренції.

5.3.5. Віднесення повідомленої державної підтримки до державної допомоги

(97) Повідомлена державна підтримка, яка надається ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» за рахунок місцевих ресурсів на здійснення заходів щодо компенсації витрат за ПЗЕІ, у частині внесків у статутний капітал Підприємства на поповнення обігових коштів із дозволом на використання як поточних, так і капітальних видатків із метою продовження діяльності та підвищення ефективності функціонування ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород», є державною допомогою у розумінні Закону.

5.4. Оцінка допустимості державної допомоги

(98) Відповідно до частини першої статті 6 Закону державна допомога може бути визнана допустимою, якщо вона надається для цілей, зокрема, виконання загальнодержавних програм розвитку або розв'язання соціальних та економічних проблем загальнонаціонального характеру.

(99) Якщо критеріїв у справі Altmark не дотримано, для проведення відповідної оцінки допустимості державної допомоги під час надання послуг громадського транспорту для оцінки використовуються Керівні принципи авіації 2014/C99/03.

(100) Стаття 74 Керівних принципів авіації передбачає, що якщо один із сукупних критеріїв рішення у справі Altmark не виконується, компенсація за державну послугу надає економічну перевагу своєму бенефіціару та може становити державну допомогу в значенні Статті 107 (1) Договору. Така державна допомога може вважатися сумісною з внутрішнім ринком відповідно до статті 106 (2) Договору, якщо всі критерії сумісності розроблені для застосування цієї статті.

(101) Стаття 75 Керівних принципів авіації передбачає, що державна допомога у вигляді компенсації за державну послугу звільняється від вимоги щодо повідомлення Статті 108 (3) Договору, якщо будуть виконані вимоги, викладені у Рішенні 2012/21 / ЄС. Сфера застосування Рішення 2012/21 / ЄС охоплює компенсацію за комунальні послуги, що надаються:

- аеропортам, у яких середньорічний пасажиропотік протягом двох фінансових років, що передують року покладення зобов'язань із надання послуги загального економічного значення, не перевищує 200 тис. пасажирів для аеропортів.

(102) Характеризуючи діяльність ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород», слід відзначити кількість показників зльоту, посадки та пасажиропотоку. Відповідно до інформації, зазначеної в листі Закарпатської обласної ради від 08.09.2020 № 453/01-15 (вх. № 8-01/11640 від 10.09.2020), обсяги пасажиропотоку ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» становлять:

- за 2018 рік: відправка – 257 пас., прибуття – 257 пас.;
- за 2019 рік: відправка – 1 389 пас., прибуття – 1 387 пас.;
- перше півріччя 2020 року: відправка – 169 пас., прибуття – 144 пас.

(103) Отже, пасажиропотік ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» не перевищує 200 000 пасажирів протягом двох фінансових років, що передують року доручення

надання послуги загального економічного інтересу, що відповідає Рішенню 2012/21/ЄС та параграфу 75 Керівних принципів авіації.

Отже, вимогу критерію дотримано.

- (104) **Стаття 72 Керівних принципів авіації передбачає, що управління аеропортом в обґрунтованих випадках може вважатись ПЗЕІ. Комісія вважає, що це може бути лише в тому випадку, якщо частина території, яка обслуговується, була б ізольована від аеропорту в тій мірі, яка б зашкодила її соціально-економічному розвитку. Така оцінка повинна враховувати інші види транспорту і, зокрема, швидкісні залізничні послуги.**
- (105) Відповідно до інформації, зазначеної в листі Закарпатської обласної ради від 18.11.2019 № 1603/01-30 (вх. № 5-01/5-01/13845 від 22.11.2019), найближчі аеропорти знаходяться в інших областях України та в Словаччині на такій відстані від ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород»:
- комунального підприємства «Міжнародний аеропорт Чернівці» – 443 км;
 - Міжнародного аеропорту «Івано-Франківськ» – 307 км;
 - державного підприємства «Міжнародний аеропорт Львів» імені Данила Галицького – 276 км;
 - Тернопільського обласного комунального підприємства «Фірма Тернопільавіаавтотранс» – 407 км;
 - Міжнародного аеропорту «Кошице» (з необхідністю проходження митного та прикордонного контролю) – 105 км.
- (106) Здійснення перевезень пасажирів до цих міст можливе лише залізничним та автомобільним транспортом:
- до комунального підприємства «Міжнародний аеропорт Чернівці»:
- автомобілем – 7 год. (443 км);
 - потягом – 13 год.;
- до Міжнародного аеропорту «Івано-Франківськ»:
- автомобілем – 4 год. (307 км);
 - потягом – 12 год.;
- до державного підприємства «Міжнародний аеропорт Львів» імені Данила Галицького:
- автомобілем – 4 год. (276 км);
 - потягом – 8 год.;
- до Тернопільського обласного комунального підприємства «Фірма Тернопільавіаавтотранс»:
- автомобілем – 6 год. (407 км);
 - потягом – 10 год.;
- до Міжнародного аеропорту «Кошице» (без урахування часу на проходження прикордонного та митного контролю):
- автомобілем – 3 год. (105 км);
 - потягом – 4 год.
- Тому наразі відсутні альтернативні способи швидкісного сполучення з аеропортами-конкурентами.
- (107) Враховуючи те, що послуги, які стосуються діяльності аеропорту, є послугами загального економічного інтересу, ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» є віддаленим аеропортом, у якого відсутні альтернативи у швидкісному сполученні з такими найближчими аеропортами, а також низький пасажиропотік, тому згідно з

Керівними принципами авіації інтенсивність допустимих витрат ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» становить 100 %.

Отже, вимогу критерію дотримано.

- (108) **Відповідно до статті 69 Керівних принципів авіації, деякі послуги, які здійснюються в аеропорту, можуть розглядатися як послуги загального економічного інтересу. І для того, щоб ці послуги розглядалися як послуги загального економічного інтересу, вони повинні мати особливі характеристики порівняно із звичайною економічною діяльністю, а мета послуги загального економічного інтересу для держави може мати відношення до розвитку не тільки певної економічної діяльності чи певної економічної зони.**
- (109) Відповідно до зазначеної в Повідомленні інформації ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» є стратегічним, інфраструктурним об'єктом, який має соціально-економічне значення, надає Закарпатській області інвестиційну привабливість регіону та на сьогодні не має альтернативи у швидкісному сполученні з найближчими аеропортами.
- (110) ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» також має стратегічне значення для економіки та безпеки держави, адже має можливість обслуговування рейсів літаків санітарної авіації України без обмежень та для транскордонного співробітництва, оскільки регіон одночасно граничить із трьома країнами Європи, з якими історично склалися тісні культурно-соціальні та економічні взаємовідносини.
- (111) Однак на цей час ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» знаходиться в скрутному фінансовому становищі, інфраструктура ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород», а саме злітно-посадкова смуга, потребує реконструкції, щоб здійснювати діяльність, передбачену сертифікатами відповідності.
- (112) Не менш важливим є використання аеропорту як вантажного. Використання авіаційних вантажних перевезень у разі пришвидшить як товарообіг у середині України, так її експортний потенціал.
- (113) Тому Закарпатська область, а відповідно й ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород», через своє географічне місцезнаходження, відсутність альтернативних способів швидкісного сполучення з іншими регіонами має стратегічне значення для розвитку регіону та забезпечення зв'язків з європейськими та іншими зарубіжними країнами.
- Отже, вимогу критерію дотримано.
- (114) Враховуючи викладене, підтримка у формі внеску у статутний капітал Підприємства на поповнення обігових коштів з дозволом на використання як поточних, так і капітальних видатків із метою продовження діяльності та підвищення ефективності функціонування, що виділяється на підставі рішення Закарпатської обласної ради від 20.12.2019 № 1649 «Про внесення змін до Програми підвищення ефективності функціонування Закарпатського обласного комунального підприємства «Міжнародний аеропорт «Ужгород» на 2017 – 2020 роки» ЗОКП «Міжнародний аеропорт Ужгород» на період з 01.01.2020 по 31.12.2020 у сумі 6 329 000 грн, є **допустимою для конкуренції** відповідно до статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

(115) Наведені в цьому рішенні обґрунтування та висновки застосовуються виключно для цілей застосування положень Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та не охоплюють правовідносин, що регулюються Законом України «Про захист економічної конкуренції».

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 8 і 10 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» та пунктом 14 розділу IV Порядку подання та оформлення повідомлень про нову державну допомогу та про внесення змін до умов чинної державної допомоги, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 04 березня 2017 року № 2-рп, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 04 квітня 2016 року за № 501/28631, зі змінами, затвердженими розпорядженням Антимонопольного комітету України від 13 вересня 2018 року № 18-рп, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 листопада 2018 року за № 1337/32789, на підставі інформації, наданої Закарпатською обласною радою, Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що підтримка у формі внеску у статутний капітал підприємства на поповнення обігових коштів із дозволом на використання як поточних, так і капітальних видатків із метою продовження діяльності та підвищення ефективності функціонування Закарпатського обласного комунального підприємства «Міжнародний аеропорт Ужгород», що виділяється на підставі рішення Закарпатської обласної ради від 20.12.2019 № 1649 «Про внесення змін до Програми підвищення ефективності функціонування Закарпатського обласного комунального підприємства «Міжнародний аеропорт «Ужгород» на 2017 – 2020 роки» Закарпатському обласному комунальному підприємству «Міжнародний аеропорт Ужгород» на період з 01.01.2020 по 31.12.2020 у сумі 6 329 000 (шість мільйонів триста двадцять дев'ять тисяч) гривень, є **державною допомогою** відповідно до Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

2. Визнати, що підтримка у формі внеску у статутний капітал підприємства на поповнення обігових коштів із дозволом на використання як поточних, так і капітальних видатків із метою продовження діяльності та підвищення ефективності функціонування Закарпатського обласного комунального підприємства «Міжнародний аеропорт Ужгород», що виділяється на підставі рішення Закарпатської обласної ради від 20.12.2019 № 1649 «Про внесення змін до Програми підвищення ефективності функціонування Закарпатського обласного комунального підприємства «Міжнародний аеропорт «Ужгород» на 2017 – 2020 роки» Закарпатському обласному комунальному підприємству «Міжнародний аеропорт Ужгород» на період з 01.01.2020 по 31.12.2020 у сумі 6 329 000 (шість мільйонів триста двадцять дев'ять тисяч) гривень, є **допустимою для конкуренції** відповідно до статті 6 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання».

Відповідно до частини десятої статті 11 Закону України «Про державну допомогу суб'єктам господарювання» Антимонопольний комітет України може відкликати прийняте ним рішення, якщо воно прийнято на підставі недостовірної інформації, що призвело до прийняття необґрунтованого рішення, та прийняти нове рішення у порядку, встановленому цією статтею.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА